

AREMARK
KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Viltnevd
Møtested: Spiserommet, Rådhuset
Dato: 06.02.2018
Tidspunkt: 18:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 69199600.
Utvalgssekretær innkaller vararepresentanter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Nils Erik Aanonsen
leder

Ann Kristin Halvorsrud
Utvalgssekretær

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Unntatt offentlighet
PS 1/18	Godkjenning av innkalling	
PS 2/18	Godkjenning av saksliste	
PS 3/18	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
PS 4/18	Referatsaker	
RS 1/18	Tildeling av fellingstillatelse på elg til Aspestrand elglag 2017	
RS 2/18	Tillatelse til skadefelling av bever på Fremmegård	
PS 5/18	Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune	
PS 6/18	Orienteringer	

PS 1/18 Godkjenning av innkalling

PS 2/18 Godkjenning av saksliste

PS 3/18 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

PS 4/18 Referatsaker

RS 1/18 Tildeling av fellingstillatelse på elg til Aspestrand elglag 2017

RS 2/18 Tillatelse til skadefelling av bever på Fremmegård

AREMARK
KOMMUNE

Arkiv: K46
Arkivsaksnr: 2017/597-9
Saksbehandler: Ann Kristin Halvorsrud

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnemd	5/18	06.02.2018

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune

Vedlegg

- 1 Forslag Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning jan 2018
- 2 Høringsuttalelse Kvisler elgvald
- 3 Høringsuttalelse Aremark øst elgvald
- 4 Høringsuttalelse Aspestrand
- 5 Høringsuttalelse Østfold fylkeskommune

Saksopplysninger

Aremark kommune skal revidere sin kommunal målsetning for hjortevilt forut for bestandsplanområdenes utarbeidelse av nye bestandsplaner for elg fra og med jaktseasonen 2018.

Elgregion øst er et samarbeidsforum vedrørende viltforvaltningen i kommunene øst for Glomma i Østfold der de fleste av kommunene skal utarbeide nye målsetninger gjeldende fra og med 2018. Viltansvarlige i kommunene utarbeidet et minimumsforslag til felles mål og virkemidler for regionen som skulle bidra til å nå målet om økt andel større okser.

Forslaget ble behandlet i de forskjellige kommunen med eventuelle lokale endringer og sendt på høring. En henviser til tidligere behandlede saker i viltnemnda, sak 10/17 og 18/17.

I forbindelse med høringen i Aremark og i de andre kommunene, ble det mottatt tilbakemeldinger på at forslaget gikk ut over hjorteviltforskriften bestemmelser i forhold til kommunene sin rolle og myndighet. Dette gjaldt spesielt i forhold til forslagene til virkemidler for måloppnåelsen. Aremark mottok høringsuttalelser fra Østfold fylkeskommune, Kvisler elgvald, Aspestrand jaktlag og Aremark øst 1 og 2 elgvald. Høringsuttalelsene kommenteres ikke her da det ble utarbeidet et nytt forslag til kommunal målsetning. Høringsuttalelsene vedlegges allikevel saken til orientering.

Det nye forslaget ble presentert på et fellesmøte for alle elgvalda og kommunale representanter i Rakkestad den 30.november.

Den 16. januar var elgvaldene/ bestandsplanområdene i Aremark invitert til et lokalt høringsmøte vedrørende det nye forslaget til målsetninger. På møtet møtte to representanter fra et elgvald.

Høringsforslaget fra 23.07.2017 tok kun opp revidering av målsetningene for elg. I forslaget til høringsmøtet den 16.01.18 hadde saksbehandler laget en bearbeidet målsetningene for hjort og rådyr slik at oppsettet framstår likt som oppsettet for elg.

Forslaget til kommunale målsetningene for hjortevilt innleder med en overordnet målsetning. I hovedtrekk er det videre inndelt etter hver av hjorteviltartene som beskriver mål for hver av artene elg, rådyr og hjort, samt avskyting av elg og hjort der det ikke er utarbeidet bestandsplan. Utarbeidelse av bestandsplaner beskrives kort og til slutt er det en kort utdypning av de ulike målene.

I forhold til første forslag til målsetninger er punktene vedrørende virkemidler, mer omfattende beskrivelse vedrørende bestandsplaner, nedklassifisering av dyr og avvik nå tatt ut. Dette blir da punkter som bestandsplanområdene tar inn i sine planer, i forhold til deres forvaltning av bestandene av hjortevilt.

Under høringsmøtet i Aremark den 16.01.18 kom det fram et punkt om registrering av antall takker på sett-okse under jakta. Dette er ikke et valg på sett-elg skjemaet, men det kan føres en lokal registrering av dette for å kunne se en utvikling av andelen større okser. I tillegg bør punktet i forslaget vedrørende avskyting av antall dyr pr. år tas ut. Her har vi ikke noe sikkert tall og det kan endre seg i forhold til faktorer som for eksempel beitetilgang og ulv i området.

Vurdering

Framlagt forslag til kommunale målsetninger for hjortevilt anser en er i tråd med hjorteviltforskriften. Forslaget legger retningslinjer for utviklingen av hjorteviltbestanden og jaktrettshaverne har ansvar etter forskriften for å forvalte hjorteviltet etter utarbeidede bestandsplaner der vilkårene for bestandsplanområde oppfylles. I områder uten godkjent bestandsplan gis fellingstillatelse etter forskriftens § 18 for elg og hjort. Bestandsplanen utarbeides av bestandsplanområdet etter hjorteviltforskriften og skal godkjennes av kommunen.

Rådmannen er av den oppfatning at forslaget til nye kommunale målsetninger for hjortevilt som ble lagt fram til høringsmøtet den 16.01.2018 endres på følgende punkter:

- siste kulepunkt under kap 2.1.1 vedrørende avskyting av et visst antall dyr for Aremark i året tas ut
- det legges til et punkt under kap 8 vedr registrering av antall takker på sett-okse under jakta

Rådmannens innstilling

Forslag til kommunale målsetninger for hjortevilt i Aremark kommune datert 06.01.2018 vedtas med følgende endringer:

- siste kulepunkt under kap 2.1.1 vedrørende avskyting av et visst antall dyr for Aremark i året tas ut
- Antall takker på sett-okse under jakta registreres

Kommunal målsetning

for

hjorteviltforvaltningen

i Aremark kommune.

Høringsutkast pr. 06.01.2018

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune.

Den kommunale målsetting for hjorteviltforvaltning i Aremark baserer seg på en tilnærmet felles målsetting for alle kommuner i østre Elgregion Østfold.

Den kommunale forvaltningen av hjortevilt bygger på naturmangfoldloven og viltlovens §1:

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

1. Overordnet kommunal målsetting:

- Aremark kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen og som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæring, private hager og øvrig friluftsliv.
- Jakt etter hjortevilt i Aremark skal foregå innen rammene av gjeldende lovverk og utøvelsen skal gjennomføres i henhold til viltlovens § 19. (*human jakt*)

Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for grunneiere, jaktinteresser og som en matressurs.

2. Mål og avskyting for hjorteviltet:

2.1 Elg

2.1.1 Mål for elgforvaltningen

- Avskytingen skal bygge på ordninger som beskytter de mest produktive dyrene – minimum 60 % av uttaket skal være ungdyr og kalv.
- Beskatningen skal – dersom ikke andre forhold tilsier det - gjennomføres i hele stammen. Fordelt på begge kjønn og alle aldersgrupper (kalv, 1 ½ åring og voksen).
- Ku/okseforholdet skal ikke overstige 2:1 blant dyr eldre enn kalv - målt ved sett-elg.
- Elgstammen skal inneholde en viss mengde store okser – dvs okser med 9 tagger eller mer - i Aremark skal forvaltningen tilrettelegge for at det årlig kan felles mer enn 5 store okser som har mer enn 9 tagger.
- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke - målt på ungdyr 1 ½ år, over tre år, i forhold til perioden 2002 -2010 – Dersom så skjer skal tiltak vurderes.
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 20 % av årlig kvistproduksjon for furu – kommunen har inntil annet blir bestemt ansvaret for betetakseringen.
- Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 65 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS) – kommunen har inntil annet blir bestemt ansvaret for betetakseringen.
- Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote i planperioden på 3 år – kommunen har ansvaret for telling og eventuelle tiltak.
- Når elgbestanden blir utsatt for ulvepredasjon skal forvaltningen umiddelbart tas opp til vurdering. Det tilstrebes at forvaltningen legger opp til at det om mulig forefinnes/opprettholdes et bærekraftig høstbart overskudd i perioder med revirhevdende ulv.
- At elgbestandens størrelse ikke blir en trussel for biologisk mangfold.
- **Elgstammen skal ha en alders og kjønnssammensetning som gir mulighet for bærekraftig avskyting på ca 150 dyr pr år.**

2.1.2 Bestandsplaner

Elgforvaltningen skal skje gjennom bestandsplaner og avskytingsplaner. Bestandsplanen skal utformes i tråd med kommunal målsetting og gjeldende lovverk. I tillegg skal det utformes egen lokal målsetting for elgbestanden i planområdet.

2.1.2.1 Krav til planen:

- Evaluering av avskytingsresultat fra foregående planperiode i henhold til kommunale og egne målsettinger.
- Utforme lokal målsetting for kommende planperiode.
- Utarbeide bestandsplan for kommende planperiode basert på lokal målsetting, kommunal målsetting og gjeldende lovverk.
- Pålegge jegere/rettighetshavere å gjennomføre ulike former for registreringer som – slaktevektregistrering, tanninsamling og SETT ELG mv.

2.1.2.2 Avskytingsplanen:

- Utarbeide en **realistisk avskytingsplan** basert på kriteriene i kommunal målsetting og lokale mål.

2.1.3 Avskytning etter hjorteviltforskriftens § 18

- Jaktfelt som ikke deltar i bestandsplanområder får tildelt kvote etter § 18 i forskrift om forvaltning av hjortevilt dvs kalv, ku og okse. Uttaket etter den modellen settes til 62 % kalv, 18 % voksne hunndyr 1 ½ år og eldre og 20 % voksne hanndyr og eldre.

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

- Aremark kommune ønsker en rådyrbestand som bidrar til økonomisk avkastning for grunneierne, som er en matressurs og en viktig rekreasjonskilde for innenbygdsboende og tilreisende jegere.
- Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote.

2.3 Hjort

2.3.1 Mål for hjorteforvaltningen

- Aremark kommune har som mål å ha en bærekraftig bestand av hjort i kommunen.
- Bestanden skal ha en sunn alders og kjønnsfordeling.
- Bestanden skal likevel holdes så lav at den ikke påfører uakseptable skader for jord- og skogbruk.

2.3.2 Avskytning av hjort

- For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 18 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).

3. Minsteareal for elg, hjort og rådyr

I Aremark kommune er det ved forskrift av 11.02.2016 vedtatt følgende minsteareal:

- 2 000 daa pr. elg
- 20 000 daa pr. hjort
- 500 daa pr. rådyr

I henhold til § 7 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg, hjort og rådyr med inntil 50%. Vedtaket må begrunnes i ulikheter

i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

På grunn av ulvens predasjon på hjorteviltet er det stor usikkerhet med hensyn på fellingskvotenes størrelse. Dette medfører at kvotene må kunne justeres i bestandsplanperioden.

4. Viltpåkjørsler

Bestandene av elg, hjort og rådyr bør holdes på et nivå som gir et begrenset antall viltpåkjørsler. Forebyggende arbeid med rydding av frisktsoner langs veiene skal prioriteres ved samarbeid med Statens vegvesen og grunneierne.

Hjorteviltregisteret skal benyttes aktivt.

5. Skader på skog og innmark

Skader skal holdes på et akseptabelt nivå som ikke gir vesentlig økonomisk skade. Overbeite må reguleres i forhold til bestandsnivå og uttak i bestandsplanområdet.

6. Biologisk mangfold og beitegrunnlag.

Bestandene av hjortevilt bør holdes på et nivå som ikke medfører en vesentlig trussel mot det biologiske mangfoldet.

Det gjennomføres beiteregistreringer i samarbeid med Elgregion øst. Resultatene fra beiteundersøkelsen skal ligge til grunn for uttaket.

7. Næring og rekreasjon.

Hjorteviltbestanden skal innenfor rammene av målene for bærekraftig forvaltning gi en høy og mest mulig stabil avkastning som grunnlag for verdiskapning i landbruksnæringen.

Dagens gode tilgang til jakt på hjortevilt er et verdifullt aktivum for bygdesamfunnet som må videreføres.

8. Kontrollordninger og andre tiltak

- Registreringer for å kartlegge hjorteviltbestandenes utvikling:
  - Jevnlige beitetakseringer – etter Solbraa-metoden.
  - Veiing av samtlige skutte elg og hjort
  - Føringsplaner for SETT ELG og SETT HJORT
  - Jevnlig tannanalyse av skutte dyr
  - Andre tiltak som kan bidra til innsikt i hjorteviltbestandenes utvikling.
- Det arbeides kontinuerlig for å øke kunnskap og innsikt i hjorteviltforvaltning. Dette gjelder for både forvaltningen, grunneiere og jegere.
- Gjennomføre tiltak for å redusere antall viltpåkjørsler i trafikken.

9. Samarbeid

Det tilstrebes et størst mulig samarbeid mellom bestandsplanområdene i kommunen.

De jaktområder som har grense til nabokommuner holder kontakt med tilstøtende jaktområder i disse kommunene.

Aremark kommune er medlem av elgregion Øst Østfold og tilpasser seg så langt som mulig de avtaler og forordninger som blir vedtatt der.

Høringsuttalelse fra Kvisler Elgvald

Aremark 27.11.17

Til Aremark kommune ved Ann Kristin Halvorsrud

Kvisler Elgvald har mottatt et høringsforslag til ny bestandplanperiode for valdets elgjakt. Etter å ha fått kjennskap til dette høring-dokumentet, vil vi som jaktfelt/jaktrettshavere uttrykke en mening om dette dokumentet. I henhold til Forskrift om forvaltning av hjortevilt – med kommentarer av 08.01.2016, senere i dette skriv kalt «HJF», ser det for oss ut som kommunen legger vel mye til rette for hvordan valdenes bestandplaner skal se ut og hva de skal inneholde. Dette virker styrt fra kommunens side gjennom kommunens målsetting for hjorteviltforvaltningen, hvor kommunen gjennom punktene 2.1.2. og 2.1.3 legger opp til en nokså detaljert styring av valdenes bestandplaner.

Det sies i «HJF» at når kommunen har vedtatt forskrift om elgjakt jfr, § 5, styres uttak av antall dyr (fellingstillatelser) etter § 6, fastsatt minsteareal. Så skal valdene etter disse kriterier og etter forskriftens § 15 utarbeide egen bestandsplan hvor denne blant annet skal inneholde plan for de årlige avskytinger med fellingstillatelser, hvor disse som minimum skal inneholde dyrekategoriene kalv, voksne hunndyr og voksne hanndyr.

Vi som jaktfelt/jaktrettshavere vil derfor ovenfor Kvisler Elgvald med bakgrunn i hjortevilt-forskriften, foreslå at valdet utarbeider sin bestandplan, hvor vi mener avskytingsplanen bør bygge på følgende:

Med bakgrunn i forskriftens innledning, 4. ledd, og HJF § 15 ønsker vi i bestandsplanen en avskytingsplan som følger:

1. Kvoter for felling av dyr fordelt på kategorier,

- hanndyr (2 1/2 år og eldre)

- hunndyr (2 1/2 år og eldre)

- ungdyr(1 1/2år og kalv)

2. Av bestandsplanen må det klart framgå at det i henhold HJF, § 16, er mulighet for overføring av fellingstillatelser mellom år i planperioden.

Generelt vil vi derfor si, som vi har nevnt ovenfor, at kommunen i sin målsetting for hjorteviltforvaltningen, hvor det legges sterke føringer for hvordan elgjakten skal utøves, går for langt i sin detaljstyring av valdenes bestandsplan.

Denne påvirkning av bestandsplanen ønsker man som vald se bort fra. Dette begrunner vi med at i HJF's detaljerte bestemmelser for kommunens styringsmyndighet. Av forskriften framgår det at der hvor kommunen har godkjent et vald og dette valdet senere har utarbeidet og fått godkjent sin bestandsplan, slik situasjonen er for Kvisler Elgvald, skal kommunen etter § 18 kun tildele antall fellingstillatelser uten alder- og kjønnsbestemmelser, da avskytingen skal skje etter valdets godkjente bestandsplan.

Kvisler elgvald ønsker at kalv/ungdyr klassifiseres som samme kategori som tidligere og at valdene står fritt til å redusere kvotene og ved reduksjon så kan dette gjelde alle typer dyr.

Kvisler Elgvald ønsker at punkt 2.1.5a fjernes.

Harald Østensvig, Østensvig elglag og valdleder

Stein Aasgård, Slorer elglag

Geir Aarbu, Kvisler elglag

Tom Sigurd Akre, Kvisler elglag

André Hansesætre, Hansesætre elglag

Gleng, 30/10-2017

Aremark øst 1 og 2 elgvald

Svar på høringuttalelsen for elgforvaltning.

Aremark øst 1 og 2 elgvald mener at forslaget gir lite rom for egen forvaltning.

Vi mener at med dagens forvaltningsnivå-metode har vi en sunn elgstamme, både antall og vekt siste 5-10 år.

Valdet ble i sin tid etablert bla.a for å kunne håndtere skader på skog og innmark på en god måte.

Vi ønsker en 5 års plan fremfor 3 år, da det gir en større fleksibilitet i forvaltningen/avskytning.

Ved

Styret Aremark øst 1 og 2 elgvald

Håkan Dill
Thomas Gleng
Kees Thomas Ben

Anne Mørk-Tønnesen

Fra: Lars Thomas Buer
Sendt: 31. oktober 2017 13:07
Til: Aremark post
Emne: Høringsuttalelse Kommunal forvaltning av elg
Vedlegg: SKM_C3350171031084300.pdf

Til Aremark kommune
v/Ann Kristin Halvorsrud

Fra: bizhubc3350@halden.kommune.no [mailto:bizhubc3350@halden.kommune.no]
Sendt: 31. oktober 2017 08:43
Til: Lars Thomas Buer <LarsThomas.Buer@halden.kommune.no>
Emne: Message from

Aspestrand Jaktlag

30.10.2017

Aremark Kommune Viltnemnd

v/ Ann Kristin Halvorsrud

1798 AREMARK

Svar på Høring - Kommunal målsetting for elgforvaltning i Aremark kommune

Aspestrand Jaktlag har i inneværende driftsplanperiode stått utenfor Aremark Øst sitt valdsamarbeide. Dette har ført til en kvotetildeling fra Aremark kommune (rettet avskyting) på en meget stor andel kalv. Hele fire kalver pr år.

Aspestrand Jaktlag har bevisst begrenset dette uttaket til to kalver pr år. I så måte kan man dermed si at vi har spart, før årets jakt åtte kalver, og skutt åtte kalver. Et uttak på to kalver pr år, har dessverre allikevel vist seg å være for mye.

Hos oss er det nå en stor overvekt av eldre okser og få eldre kuer. Det vil si kuer eldre enn to og et halvt år. I inneværende år er det ikke av noen jeger eller grunneier observert noen ku med to kalver, hverken før jakta eller under jakta. Noen virkelige store okser med over ti tagger, som det står, er allikevel ikke sett.

Her kan det trekkes en klar konklusjon. Denne avskytingspolitikken har vært grundig feilslått. Det som skjer er jo at de kuer som det blir skutt kalv fra, går over i nabolag og blir felt som enslige dyr, ofte fordi ku og gjenværende kalv kommer hver for seg.

En annen betraktning er jo at vi som jaktlag har en lang grense mot Sverige, hvor de har en avskytingspolitikk, som går ut på å skyte ku med enkeltkalv. I tillegg til det jakter de kalv ut januar måned. Antall kalver som overlever blir dermed ikke tilstrekkelig for å opprettholde elgstammen på sikt.

At kommunen nå har en offentlig høring ute om elgforvaltning, der det nå foreslås uttak av nesten samme kalveandel, som lag uten valdplan, synes vi er betenkelig. Hvis dette skulle bli resultatet, er vi redd det kommer til å bli et minskende antall ku med kalv, i resten av kommunen.

Det er ikke mulig å forstå at man skal kunne oppnå en større bestand av eldre dyr, når de skal skytes som kalver. Det oppfordres også til å skyte ungdyr i stedet for eldre dyr. I uheldige perioder med få fødte oksekalver, risikeres det at alle blir skutt.

I forrige valdplanperiode, som vi var med i, opplevde vi en meget god bestand av store okser. Disse hadde rundt ti tagger og mere. Den gang ble det skutt lite kalv i forhold til voksne, noe som så ut til å fungere meget bra. Det var også vanlig med flere sett av ku med dobbeltkalv.

I Aspestrand jaktlag går vi derfor inn for den gamle ordningen.

Aspestrand Jaktlag

v/ Bjørn Bråthen

AREMARK KOMMUNE
RÅDHUSET
1798 AREMARK

Vår ref.: 160413/2017 - 2017/9570

Deres ref.:

Dato: 25.09.2017

Høringsuttalelse - kommunal målsetning for elgforvaltningen i Aremark kommune

Vi viser til oversendt høring på kommunal målsetning for elgforvaltningen i Aremark kommune.

Aremark kommune justerer sin kommunale målsetning for elgforvaltning for å prøve å øke andelen store okser i bestanden. Endringene er initiert av jegerne og rettighetshaverne.

Østfold fylkeskommune anser at den målsetningen er i tråd med *Lov om naturens mangfold (naturmangfold-loven)* og *Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven)* og *Forskrift om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften)*. Østfold fylkeskommune har ingen kommentarer til forslaget.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Elin Tangen Skeide
fylkesplansjef

Pål Erik Jensen
rådgiver - friluftsliv, vilt- og fiskeforvaltning

PS 6/18 Orienteringer